

Протидій хворобі спочатку; пізно
думати про ліки, коли хвороба
вкорінилася від тривалого
зволікання.
Публій Овідій Назоню.

STOP інсульт.

Зупиняйся на
лінії життя...

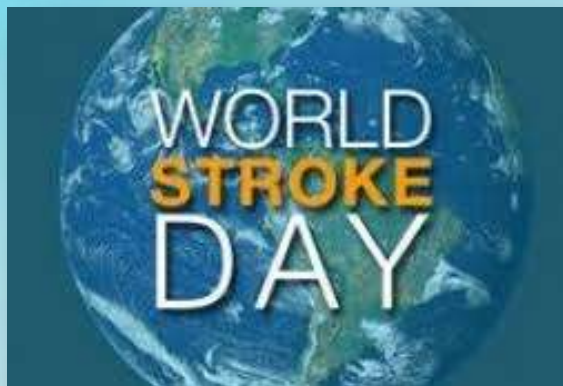
У 2015 р. Україна приєдналася до європейських проектів, спрямованих на покращення допомоги пацієнтам з інсультом. Іде активна співпраця із проектом «World Stroke Day» (Всесвітній день інсульту). В Україні створено спільний фаховий комітет експертів цього міжнародного проекту, працює спеціально сформована робоча група ВГО УАБІ з цього напрямку (Всеукраїнська громадська організація “Українська асоціація боротьби з інсультом”). Члени правління асоціації представляють Україну в цих проектах. Маючи спільні цілі та завдання з європейськими ініціативами, ВГО УАБІ докладає всіх зусиль для впровадження в Україні європейських принципів надання допомоги пацієнтам з інсультом.

Інсульт- (інфаркт головного мозку) - захворювання серцево-судинної системи, при якому порушується кровопостачання мозку. У разі ішемічного типу відбувається зниження або повне припинення кровотечі по церебральним артеріям. При геморагічному типі розвивається крововилив в речовину головного мозку, субарахноїдальний простір або шлуночки. Цей патологічний стан відомо ще з часів Гіппократа, який називав його апоплексією. А в середині 17 століття швейцарським патологом були встановлені основні причини захворювання, пов'язані із зупинкою кровотечі по церебральним артеріям або внутрішньомозковим крововиливом. Але лише на початку 20 століття інсульт був офіційно розділений на два підтипи: геморагічний інсульт і ішемічний.

Щороку в Україні 100-120 тис. людей переносять вперше інсульт. Кожні 4-5 хвилин черговий житель України стає жертвою інсульту, а кожні 16 хвилин 1 людина помирає від нього.

Тому цей рекомендаційний список літератури буде в нагоді не тільки медичним працівникам, і дає уяву про поширеність захворювання на інсульт в нашій країні та в усьому світі.

З М І С Т :

- 1. Організація неврологічної допомоги.*
- 2. Ішемічний інсульт та геморагічний інсульт.*
- 3. Прогнозування хвороби.*
- 4. Захворювання та смертність.*
- 5. Діагностика.*
- 6. Профілактика інсульту.*
- 7. Первинний і вторинний інсульт.*
- 8. Лікування інсультів*
- 9. Реабілітація інсультів*

Організація неврологічної допомоги

Бути уважним до думок хворої людини-мистецтво нелегке, йому не можна навчитися, якщо не вправлятися з ранніх років.

М. І. Пирогов.

1. Волосовець А. О. Вплив часу виникнення супратенторіального мозкового ішемічного інсульту на розмір вогнища та тяжкість неврологічного дефіциту / А. О. Волосовець // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2015. – Вип. 24, кн. 2. – С. 226-234.
2. Волосовець А. О. Особливості впливу патофізіологічних та медико-соціальних факторів ризику на час виникнення мозкового ішемічного інсульту / А. О. Волосовець // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2015. – Вип. 24, кн. 3. – С. 82-90.
3. Губеня О. В. Клініко-діагностичне та патогенетичне значення процесів проліферації та апоптозу у хворих на ішемічний інсульт : автореф. дис. канд. мед. наук: 14.01.15 – нервові хвороби / О.В. Губеня ; Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України. – Київ, 2013. – 20 с. : іл.
4. Дроздова І. В. Вплив психологічних чинників на обмеження життєдіяльності хворих на артеріальну гіпертензію після мозкового інсульту / І. В. Дроздова, С. Я. Яновська // Медицинская психология. – 2017. – Т. 12, № 1. – С. 3-9.
5. Дроздова І. В. Особливості структурно-функціонального стану серця у хворих на артеріальну гіпертензію після перенесеного інсульту / І. В. Дроздова, А. А. Бабець // Міжнародний медичний журнал. – 2017. – Том 23, № 2. – С. 11-19.

Ішемічний та геморагічний інсульт

Більша частина хвороб наших – це справа наших власних рук; ми могли б майже всіх їх уникнути, якби зберегли спосіб життя простий, одноманітний і відокремлений, який наказаний нам був природою.

Ж. Ж. Руссо

1. Бабенко В. В. Ішемічний інсульт на тлі метаболічного синдрому: особливості клінічного перебігу та патогенетичної терапії : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / Василь Васильович Бабенко ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця, Ін-т неврології, психіатрії та наркології НАМН України. – Харків, 2017. – 20 с. : табл.
2. Волосовець А. О. Частота різних підтипів ішемічного мозкового інсульту залежно від часу його виникнення / А. О. Волосовець // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2016. – Вип. 25. – С. 228-239.
3. Геморагічний інсульт (внутрішньомозкова гематома, аневризмальний субарахноїдальний крововилив): екстренна, первинна, вторинна (спеціалізована), третинна (високоспеціалізована) медична допомога та медична реабілітація : уніфікований клінічний протокол мед. допомоги / Укр. асоц. боротьби з інсультом. – Київ : Вид. Д.В. Гуляєв, 2014. – 96 с. : табл., іл.
4. Герасимчук В. Р. Клініко-патогенетичні особливості перебігу ішемічного інсульту та оптимізація лікувальної тактики в ранньому відновному періоді : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / Вікторія Романівна Герасимчук ; Івано-Франків. нац. мед. ун-т МОЗ України, Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2017. – 24 с. : табл.

5. Досвід застосування амантадину сульфат (ПК-Мерц) у хворих на ішемічний інсульт / В. А. Гриб [та ін.] // Галицький лікар. вісн. – 2016. – Том 23, № 3 (ч.1). – С. 60-64.
6. Дослідження активності ферментів антиоксидантної системи у корі великих півкуль головного мозку за моделювання геморагічного інсульту / І. М. Довгань [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2017. – Т. 1, № 3. – С. 137-142.: іл.
7. Cytokine status' pattern in acute period of ischemic stroke subtypes = Зміни цитокінового статусу при різних підтипах ішемічного інсульту в гострому періоді / S. I. Shkrobot [et al.] // Запорозж. мед. журн. – 2017. – Том 19, № 3. – С. 293-298.
8. Інтенсивна терапія пацієнтів із великим ішемічним інсультом / S.-B. Jeon [et al.] // Судинні захворювання головного мозку. – 2017. – № 3/4. – С. 46-60.
9. Нейровизуализационные особенности аномалий церебральных артерий у больных с ишемическим инсультом / Е. А. Статинова [и др.] // Питання експериментальної та клінічної медицини : зб. статей. – Донецьк : Каштан, 2014. – Т. 4, Вип. 18. – С. 178-184.
10. Недолуга В. О. Когнітивні порушення у ранньому відновному періоді ішемічного інсульту / В. О. Недолуга // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2013. – Вип. 22, кн. 2. – С. 151-159.

11. Оптимізація лікування моторних і когнітивних розладів при ішемічному інсульті / Т. І. Насонова [та ін.] // Міжнародний неврологічний журнал. – 2017. – № 5. – С. 97-104.
12. Сохор Н. Р. Клініко-патогенетична характеристика підтипів ішемічного інсульту у гострому періоді : автореферат дис. ... д-ра мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / Н. Р. Сохор ; Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України, Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України. – Київ, 2016. – 36 с. : іл.
13. Статеві особливості C+70G поліморфних варіантів гена EDNRA з розвитком ішемічного атеротромботичного інсульту / Т. Б. Олешко [та ін.] // Клінічна та експериментальна патологія. – 2017. – Т. 16, № 1. – С. 105-109.
14. Тихоненко Ю. В. Якість сну у пацієнтів в гострому періоді ішемічного інсульту / Ю. В. Тихоненко // Хист. – 2017. – Вип. 19. – С. 264.
15. Ткаченко О. В. Ішемічний інсульт: прогностичні аспекти клінічних, лабораторних та нейровізуальних характеристик : монографія / О. В. Ткаченко, І. О. Цьоха. – Донецьк : Заславський О. Ю., 2012. – 111 с. : табл., іл.
16. Удосконалення моніторингу та інтенсивної терапії мультиорганних порушень у критичних хворих з геморагічним інсультом / Б. М. Голдовський [та ін.] // Актуальні питання медичної науки та практики : зб. наук. праць. – Запоріжжя : ЗМАПО МОЗ України, 2015. – Вип. 82, т. 1, кн. 1. – С. 16-23.

17. Чебанюк С. В. Вплив ендоваскулярних методів реканалізації мозкових судин на структурно-функціональний стан головного мозку у хворих з ішемічним інсультом / С. В. Чебанюк, О. П. Коваленко, С. В. Конотопчик // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2016. – Вип. 25. – С. 339-345.

18. Шкляєва О. П. Ехокардіографічні предиктори ішемічного інсульту у хворих з фібриляцією передсердь / О. П. Шкляєва // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2013. – Вип. 22, кн. 3. – С. 84-89.

19. Шкляєва О. П. Особливості перебігу артеріальної гіпертензії в гострому періоді ішемічного інсульту у хворих з фібриляцією передсердь / О. П. Шкляєва // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2013. – Вип. 22, кн. 2. – С. 201-207.

Прогнозування хвороби

Зовнішній вигляд хвороб пізнається повільно.

Вільям Ослер.

1. Дубовик Є. П. Патогенетичне значення поліморфізму генів циклу вітаміну К для розвитку ішемічного атеротромботичного інсульту : автореферат дис. канд. мед. наук : 14.03.04 - патологічна фізіологія / Євген Іванович Дубовик ; Сум. держ. ун-т МОН України. – Суми, 2017. – 20 с. : табл.
2. Експериментальна ішемія головного мозку : монографія / Г. Г. Скибо, Т. М. Коваленко, І. В. Лушнікова [та ін.]; ред. Г. Г. Скибо ; Нац. акад. наук України, Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця. – Київ : Наукова думка, 2016. – 198 с. : кол. іл.
3. Експериментально-психологічне дослідження в загальній практиці - сімейній медицині : навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Михайлов Б.В. [та ін.]; Харк. мед. акад. післядипломної освіти МОЗ України. – 5-е вид., переробл. і допов. – Харків : ХМАПО, 2014. – 327 с. : табл., іл.
4. Ліве передсердя, фібриляція передсердь і ризик інсульту в пацієнтів з артеріальною гіпертензією та гіпертрофією лівого шлуночка / К. Wachtell [та ін.] // Український кардіологічний журнал. – 2017. – № 2. – С. 99-105.
5. Сиволап В. В. Фактори ризику ішемічного інсульту у хворих на гіпертонічну хворобу / В. В. Сиволап, С. П. Жеманюк // Патологія. – 2017. – N 3. – С. 330-336.

6. 30 невідкладних станів у терапії : довідник / Ю. М. Мостовой [та ін.]; за ред. Ю. М. Мостового ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова, Асоц. лікарів Поділля. – 5-те вид., переробл. і допов. – Київ : Центр ДЗК, 2016. – 111 с.
7. Удосконалення динамічного моніторингу ефективності інтенсивної терапії у хворих з первинним ішемічним інсультом / К. В. Серіков [та ін.] // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2014. – Вип. 23, кн. 2. – С. 280-288.
8. Удосконалення моніторингу та інтенсивної терапії мультиорганних порушень у критичних хворих з геморагічним інсультом / Б. М. Голдовський [та ін.] // Актуальні питання медичної науки та практики : зб. наук. праць. – Запоріжжя : ЗМАПО МОЗ України, 2015. – Вип. 82, т. 1, кн. 1. – С. 16-23.
9. Falkstedt D. Канабіс, тютюн, алкоголь і ризик раннього інсульту / D. Falkstedt, V. Wolff, P. Allebeck // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 1. – С. 93.
10. Hansen P. C. Прихильність до здорового харчування на основі скандинавської дієти і ризик інсульту / P. C. Hansen, K. Overvad, S. Kyro // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 1. – С. 93.
11. Nachiya T. Генетична схильність до ішемічного інсульту / T. Nachiya, Y. Kamatani, A. Takahashi // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 1. – С. 93-94.

Захворювання та смертність

Сумлінний лікар, перш ніж призначити хворому його лікування, повинен дізнатися не тільки його хворобу, а й звички в здоровому стані, і властивості тіла.

Цицерон.

1. Аналіз зв'язку поліморфізму rs2592551 гена 7-глутамілкарбоксілази з розвитком ішемічного атеротромботичного інсульту / Є. І. Дубовик [та ін.] // Фізіологічний журнал. – 2017. – Том 63, № 1. – С. 33-42.
2. Вплив можливостей комплексного надання допомоги при інсульті на лікарняну летальність із ішемічним і геморагічним інсультом: дослідження J-Aspect / К. Iihara [et al.] // Судинні захворювання головного мозку. – 2017. – № 3/4. – С. 10-23.
3. Гев'як О. М. Гіпертензивні крововиливи в головний мозок / О. М. Гев'як // Український неврологічний журнал. – 2016. – № 2. – С. 56-61.
4. Дельва М. Ю. Апатичні порушення в гострому періоді інсультів: розповсюдженість, асоційовані фактори / М. Ю. Дельва // Вісник проблем біології і медицини. – 2017. – Т. 1, № 3. – С. 129-132 : іл.
5. Дельва М. Ю. Підвищена денна сонливість в гострому періоді інсультів: розповсюдженість, асоційовані фактори / М. Ю. Дельва // Вісник проблем біології і медицини. – 2017. – Т. 1, № 4. – С. 137-140.

6. Дельва М. Ю. Тривожні розлади в гострому періоді інсультів: розповсюдженість, асоційовані фактори /М. Ю. Дельва // Актуальні пробл. сучасної медицини : Вісн. Укр. мед. стомат. акад. – 2017. – Т. 17, № 4 (ч.1). – С. 94-97.
7. Дельва І. І. Фактори, асоційовані з постінсультною втомою в гострому періоді інсультів / І. І. Дельва, Н. В. Литвиненко, М. Ю. Дельва // Укр. вісн. психоневрології. – 2017. – Том 25, вип. 1. – С. 78.
8. Дельва І. І. Феномен патологічної втоми протягом першого року після інсультів: розповсюдженість, асоційовані фактори / І. І. Дельва // Вісник проблем біології і медицини. – 2017. – Т. 1, № 4. – С. 133-136.
9. Довгий І. Л. Захворювання периферичної нервової системи : підруч. для практикуючих лікарів, для студентів мед. вузів: у 3 т. / І. Л. Довгий; за ред. Н. К. Свиридової. – Київ : Білоцерк. книжк. ф-ка, 2016. – Т. 2. – 2016. – 523 с.
10. Долженко М. М. Морфо-функціональний стан серця та центральної гемодинаміки у хворих на артеріальну гіпертензію після перенесеного ішемічного інсульту / М. М. Долженко, Л. М. Груб'як, Н. Р. Сохор // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2016. – Вип. 25. – С. 175-187.
11. Кардіальні наслідки ішемічного інсульту або транзиторної ішемічної атаки / L. N. Young [et al.] // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 3. – С. 61.

12. Кіт І. В. Перебіг фатального геморагічного інсульту / І. В. Кіт // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2013. – Вип. 22, кн. 2. – С. 98-102.
13. Литвиненко Н. В. Ураження нервової системи при захворюваннях внутрішніх органів. Клініка, діагностика, лікування : навч. посіб. для лікарів-інтернів, курсантів, практичних лікарів з фаху "неврологія" та "сімейна медицина" / Н. В. Литвиненко, К. А. Таряник, А. М. Кривчун ; Укр. мед. стоматологічна акад. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2016. – 154 с. : іл.
14. Паліативна допомога : посіб. для членів родини паліативного пацієнта / Міжнар. фонд "Відродження", Асоц. сімейн. лікарів "Сімейн. лікар" Кам'янець-Подільська ; упоряд. Е. Горбатенко (та ін.). – Миколаїв : Вид. дім "Калита", 2014. – 48 с.
15. Субклінічні інсульти в пацієнтів із серцевою недостатністю // Медицина неотложных состояний. – 2016. – № 1. – С. 159-160.
16. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії : довід.-посіб. / за ред. Ю.М. Мостового ; Вінниц. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – 21-е вид., допов. і переробл. – Київ : Центр ДЗК, 2016. – 687 с. : таб.
17. Сучасні фактори ризику гострого ішемічного інсульту : метод. рек. / Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України, Укр. центр наук. мед. інформації та патент.-ліценз. роботи ; уклад.: І.С Зозуля, А.О. Волосовець. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2016. – 27 с. : табл.
18. Турчина Н. С. Клініко-експериментальне обґрунтування ролі вірусної інфекції в розвитку та наслідках ішемічного інсульту / Н. С. Турчина // Український неврологічний журнал. – 2017. – № 1. – С. 17-32.

Діагностика

Діагностика досягла таких успіхів, що здорових людей практично не залишилося.

Б Рассел.

1. Активність антиоксидантних ферментів у сідничному нерві щурів за умов моделювання геморагічного інсульту / І. М. Довгань, І. Ф. Мельник, І. Ф. Лабунець // Світ медицини та біології. – 2017. – № 3(61). – С. 100-107 : іл.
2. Галушко О. А. Особливості виникнення та перебігу електролітних порушень в гострий період інсульту у хворих на цукровий діабет / О. А. Галушко // Медицина неотложных состояний. – 2017. – № 1. – С. 87-92.
3. Галушко О. А. Розлади водно-електролітного балансу в хворих із гострим інсультом на тлі цукрового діабету 2-го типу / О. А. Галушко // Біль, знеболювання і інтенсивна терапія. – 2017. – № 2. – С. 35-41.
4. Дарій І. В. Нейропсихологічні порушення при атеротромботичному та кардіоеMBOLічному підтипах ішемічного інсульту / І. В. Дарій, О. О. Шендрик // Хист. – 2017. – вип. 19. – С. 256.
5. Дельва М.Ю. Інсульти та моногенна патологія (етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика) : навч. посіб. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / М. Ю. Дельва, Н. В. Литвиненко І. І. Дельва ; Укр. мед. стоматологічна акад. МОЗ України. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2016. – 104 с. : іл.

6. Зозуля І. С. Вибрані лекції професора Зозулі І. С. з судинної патології головного мозку : навч. посіб. (електронна та паперова версія) / І. С. Зозуля, А. І. Зозуля, А. О. Волосовець ; за ред. І.С. Зозулі. – Київ ; Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2016. – 682 с. : іл.
7. Зозуля І. С. Фактори ризику лакунарних ішемічних мозкових інсультів / І. С. Зозуля, А. О. Волосовець // Міжнародний неврологічний журнал. – 2016. – № 2. – С. 19-24.
8. Зозуля І. С. Шляхи оптимізації діагностики та лікування гострого ішемічного інсульту на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах : монографія / І.С. Зозуля, О.П. Мошенська ; під ред. І. С. Зозулі. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2012. – 160 с. : табл., іл.
9. Інсульт. Інформація для всіх, кого це стосується : посіб. / авт.-уклад.: В. А. Голик, Д. В. Гуляєв, М. В. Гуляєва (та ін.) ; Укр. асоц. боротьби з інсультом. – Київ : Д.В. Гуляєв, 2014. – 64 с.
10. Медведкова С. О. Функціональні наслідки у хворих у ранній відновний період мозкового ішемічного півкульового інсульту залежно від вмісту серотоніну та мелатоніну в крові / С. О. Медведкова // Український неврологічний журнал. – 2017. – № 1. – С. 55-58.
11. Муравська О. М. Особливості клінічного перебігу та вогнищевого ураження головного мозку при кардіогенних ішемічних інсультах / О. М. Муравська // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2012. – Вип. 21, кн. 3. – С. 95-100.

12. Насонова Т. І. Діагностичні критерії та медикаментозна корекція церебрального ішемічного інсульту, обумовленого метаболічним синдромом (деякі патогенетичні механізми, клініка, діагностика, лікування і профілактика) : автореферат дис. ... д-ра мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / Т. І. Насонова ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України. – Київ, 2017. – 39 с. : табл.

13. Нікішкова І. М. ЕЕГ- ознаки ризику розвитку симптомного інсульту в пацієнтів із множинними "німими" інфарктами мозку / І. М. Нікішкова, В. М. Міщенко, Л. П. Забродіна // Міжнародний неврологічний журнал. – 2016. – № 3. – С. 118-122.

14. Оптимізація діагностичної та лікувальної тактики хворих, які перенесли ішемічний інсульт : метод. рек. / МОЗ України, Укр. центр наук. Мед. інформації та патентно-ліцензійної роботи, ДВНЗ "Терноп. держ. мед. університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України" ; уклад.: С. І. Шкробот, М. С. Мисула. – Київ, 2016. – 28 с.

15. Салій М. І. Оптимізація діагностики лакунарного інсульту з урахуванням гемодинамічних, нейровізуалізаційних та нейропсихологічних характеристик : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.08 - нервові хвороби / М. І. Салій ; Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України, Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2017. – 20 с. : табл.
16. Сиволап В. В. Показники АДФ-індукованої агрегації тромбоцитів у хворих на гіпертонічну хворобу, що ускладнена ішемічним півкульним інсультом / В. В. Сиволап, С. П. Жеманюк // Запороз. мед. журн. – 2017. – Том 19, № 5. – С. 534-539.
17. Скибчик В. А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології : навч. посіб. / В. А. Скибчик, Я. В. Скибчик. – 2-е вид., доп. – Львів : Простір-М, 2016. – 154 с. : іл.
18. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із гострим ішемічним інсультом та ТІА : адаптов. клініч. настанова / Укр. асоц. боротьби з інсультом. – Київ : Гуляєв Д.В., 2012. – 141 с. : табл.

Профілактика інсульту

*Хвороба не звалюється на голову як грим серед ясного неба.
Вона є результатом постійних порушень законів природи.*

Гіппократ.

1. Зозуля А. І. Історичні аспекти організації боротьби з інсультом / А. І. Зозуля // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2014. – Вип. 23, кн. 3. – С. 554-561.
2. Зозуля І. С. Оптимізація часу проведення профілактичних і лікувально-діагностичних заходів на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах гострого періоду інсульту / І. С. Зозуля, Н. М. Мотишена // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2015. – Вип. 24, кн. 2. – С. 255-262.
3. Lee M. Роль статинів у профілактиці інсультів є недооціненою / M. Lee, J. L. Saver, Y. Wu // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 4. – С. 71-73.
4. Мартинчук Ю. М. Фактори ризику й профілактика інфаркту мозку / Ю. М. Мартинчук // Медицина неотложных состояний. – 2015. – № 8. – С. 101-104.

5. Ранній початок прийому статинів після інсульту не кращий ніж пізній // Артеріальна гіпертензія. – 2017. – № 2. – С. 99-100.
6. Самарський І. М. Хірургічна профілактика інсульту при атеросклеротичному ураженні сонних артерій : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14. 01. 04 - серцево-судинна хірургія / І. М. Самарський ; МОЗУ, ДЗ "Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗУ". – Запоріжжя, 2017. – 20 с.
7. Систематичний огляд втручань із залученням засобів масової інформації, спрямованих на поліпшення розпізнавання населенням симптомів інсульту, вжиття невідкладних заходів і раннього лікування / J. Lecouturier [та ін.] // Судинні захворювання головного мозку. – 2017. – № 2. – С. 21-30.

Первинний і вторинний інсульт

Частина хвороб відбувається тільки від способу життя.

Гіппократ.

1. Бібікова В. П. Патогенетичні механізми морфо-функціональних змін в корі великих півкуль та підкоркових утвореннях головного мозку при первинному та повторному геморагічному інсультах в експерименті : автореферат дис. канд мед наук : 14. 03. 04 - патологічна фізіологія / В. М. Бібікова ; Дніпропетр. мед акад. МОЗ України, Харк. Нац. мед. ун-т МОЗ України. – Харків, 2017. – 22 с.: табл.
2. Волосовець А. О. Оптимізація профілактики повторного ішемічного інсульту з урахуванням генетичних факторів ризику / А. О. Волосовець // Експерим. і клініч. медицина. – 2017. – № 3. – С. 86-89.
3. Гіполіпідемічна терапія для первинної і вторинної профілактики ішемічного інсульту: роль сімейного лікаря // Раціональна фармакотерапія. – 2017. – № 2. – С. 61-62.
4. Головченко Ю. І. Чинники ризику повторного інсульту, їх особливості залежно від патогенетичного підтипу первинного інсульту / Ю. І. Головченко, О. Л. Маркулан // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ: НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2012. – Вип. 21, кн. 2. – С. 422-428.

5. Дослідження ліпідного спектра крові як базова складова первинної і вторинної профілактики цереброваскулярних подій (інсульту та ТІА) // Практична ангіологія. – 2017. – № 1. – С. 38-41.
6. Маркулан О. П. Порівняльна характеристика первинного та повторного ішемічного інсульту кардіоемболічного патогенетичного підтипу / О. Л. Маркулан, Ю. І. Головченко, Т. М. Черенько // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2014. – Вип. 23, кн. 2. – С. 226-233.
7. Микитей О. М. Прогностична значущість факторів ризику та клініко-інструментальних показників у хворих з повторним ішемічним інсультом : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / Оксана Миколаївна Микитей ; Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України. – Київ, 2017. – 24 с. : іл.
8. Свиридова Н. К. Порівняльний аналіз показників добового профілю артеріального тиску у хворих на повторний та первинний ішемічний інсульт / Н. К. Свиридова, О. М. Микитей // Східно-Європ. неврол. журн. = East European journal of neurology. – 2017. – № 2. – С. 18-27.

Лікування інсультів

В який би дім я не зайшов, я увійду туди для користі хворого.

Гіппократ.

1. Баранова К. В. Особливості цитокін-ферментної рівноваги у хворих на мозкові інсульти різних типів та оптимізація тактики їх лікування : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.15 - нервові хвороби / К. В. Баранова ; Запоріз. держ. мед. ун-т МОЗ України, Ін-т неврології, психіатрії та наркології НАМН України. – Харків, 2016. – 20 с. : табл.
2. Груб'як Л. М. Модифікуючий вплив інгібіторів ренін-ангіотензин-альдостеронової системи (периндоприлу, лозартану, аліскірену) на клініко-гемодинамічний стан хворих на артеріальну гіпертензію, які перенесли ішемічний інсульт : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.11 - кардіологія / Ліліана Мирославівна Груб'як ; Нац. мед. акад. післядиплом. Освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України. – Київ, 2017. – 24 с. : табл.
3. Ефективність інфузій цитоколіну у поліпшенні результатів лікування пацієнтів з гострим ішемічним інсультом // Практична ангіологія. – 2017. – № 2. – С. 40-45.
4. Ефективність надання медичної допомоги хворим з інсультом в умовах провідних нейрохірургічних відділень м. Києва / А. І. Зозуля [та ін.] // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2012. – Вип. 21, кн. 4. – С. 174-184.

5. Зозуля А. І. Новітні технології оперативного лікування гострого ішемічного інсульту / А. І. Зозуля, В. І. Цимбалюк, О. О. Нечипорук // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2012. – Вип. 21, кн. 3. – С. 440-448.
6. Катрій Т. Б. Функціонування системи гемостазу у пацієнтів з ішемічним інсультом на різних стадіях хвороби : автореферат дис. ... канд. біол. наук : 03.00.04 – біохімія / Т. Б. Катрій ; Ін-т біології та медицини Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Каф. біохімії. – Київ, 2017. – 21 с. : табл., іл.
7. Лабинський А. Лікування судинних захворювань п'явками / А. Лабинський. – Львів : Аверс, 2014. – 101 с.
8. Литвиненко Н. В. Особливості перебігу та лікування ішемічних атеротромботичних інсультів у пацієнтів з абдомінальним ожирінням : метод. рек. / Н. В. Литвиненко, М. Ю. Дельва, І. І. Дельва ; Укр. мед. стоматол. акад. МОЗ України, Укр. центр наук. мед. інформації та патент.-ліценз. роботи. – Київ : УМСА МОЗ України, 2016. – 19 с. : табл.

9. Особливості інфузійної терапії при гострому ушкодженні головного мозку : метод. рек. / МОЗ України, Укр. центр наук.-мед. інформації та патентно-ліцензійної роботи, Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, НМУ ім. О. О. Богомольця ; уклад. Ю. І. Головченко. – Київ, 2014. – 66 с. : табл.
10. Результати лікування хворих із супратенторіальними пухлинами мозку з інсультподібним перебігом у ранній післяопераційний період / О. М. Гончарук [та ін.] // Ендоваскулярна нейрорентгенохірургія. – 2017. – № 3. – С. 67-75.
11. Семененко А. І. Стратегія вибору інфузійної терапії при гострому ішемічному інсульті (експерим. та клініч. дослідж.): автореферат дис. ... д-ра мед. наук : 14.01.30 - анестезіологія та інтенсивна терапія / Андрій Ігорович Семененко ; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова МОЗ України, Харк. нац. мед. ун-т МОЗ України. – Харків, 2017. – 36 с. : табл., іл.
12. Серіков К. В. Оптимізація інтенсивної терапії поліорганних порушень у хворих з ішемічним інсультом / К. В. Серіков, О. В. Бондаренко // Збі. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2016. – Вип. 25. – С. 250-256.

13. Суничук М. М. Ефективність використання L-аргініну в лікуванні гострого періоду ішемічного інсульту / М. М. Суничук, А. В. Санько // Сучасні аспекти військової медицини : зб. наук. праць. – Київ, 2012. – Вип. 19. – С. 349-353.
14. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги. Гострі порушення мозкового кровообігу. Ішемічний інсульт. – Київ, 2012. – 76 с.
15. Характеристика оптимізованої системи комплексної медичної допомоги при судинній патології головного мозку : метод. рек. / МОЗУ, Укр. центр наук. мед. інформ. і патентно-ліцензійної роботи ; уклад. А. І. Зозуля [та ін.] – Київ, 2013. – 24 с.
16. Церебральний інсульт у осіб молодого віку: особливості діагностики, клініки та лікування: монографія / І.С. Зозуля, В.М. Мардзвік ; під ред. І.С. Зозулі. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2012. – 165 с. : табл., іл.

Реабілітація інсультів

Якщо займатися фізичними вправами – немає ніякої потреби у вживанні ліків, які приймаються при різних хворобах, якщо в той же час дотримуються всіх інших приписів нормального режиму.

Ібн Сіна.

1. Андріюк Л.В. Використання рефлексотерапії в комплексній реабілітації пацієнтів у відновному періоді геморагічного інсульту / Л. В. Андріюк, І. В. Магулка// Зб. праць наук.-прак. конференції з міжнар. участю, присвяченої 85-річчю від дня народження професора Мачарет Є. Л. – Київ, 2014. – С.19-22.
2. Бабірад А. М. Оцінка якості життя у пацієнтів з наслідками перенесених ішемічних інсультів / А. М. Бабірад // Східно-Європ. неврол. журн. = East European journal of neurology. – 2016. – № 6. – С. 37-39.
3. Беляєва Н. М. Медико-соціальна реабілітація при хворобах центральної та периферичної нервової системи / Н. М. Беляєва // IV Всеукр. форум нейрореабілітації та медико-соціальної експертизи : Матеріали наук.-практ. конф. – Львів : Літограф, 2016. – с. 28.

4. Відновлення функціональної спроможності після інсульту // Судинні захворювання головного мозку. – 2017. – № 1. – С. 31.
5. Гев'як О. М. Фізична реабілітація в гострий період крововиливу в головний мозок = Physical rehabilitation in the acute period of intracerebral hemorrhage / О. М. Гев'як // Журнал неврології ім. Б. М. Маньковського. – 2017. – Т. 5, № 1. – С. 12-14.
6. Енциклопедія фізичної реабілітації : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. Й. Григор'єв [та ін]; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2012.
Т. 5 : Масаж. Унікальний досвід світового масажу. – 2012. – 778 с. : іл., табл.
7. Засуха А. В. Особливості нейрореабілітації хворих на ішемічний інсульт в гострому та ранньому відновлювальному періодах : робота ... магістра медицини : Неврологія / А. В. Засуха ; МОЗУ, НМУ ім. О. О. Богомольця. – Київ, 2016. – 54 с.
8. Зозуля А. І. Організація реабілітаційної допомоги хворим з інсультом / А. І. Зозуля, І. С. Зозуля // Зб. наук. праць співроб. НМАПО імені П. Л. Шупика. – Київ : НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2015. – Вип. 24, кн. 1. – С. 605-610.

9. Магулка І. В. Вплив немедикаментозних методів реабілітації на відновлення когнітивних функцій пацієнтів з наслідками перенесеного інсульту у пізньому відновному періоді / І. В. Магулка, Л. В. Андріюк // Матеріали наук.-практ. конф. «Карпатські читання». – Ужгород, 2014. – С. 3-4.
10. Місце народної і нетрадиційної медицини в паліативній допомозі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Всесвіт. Дню паліатив. та хоспіс. допомоги, 10-11 жовтня 2013 р. / Нац. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика МОЗ України та ін. ; за ред. В. М. Князевича, Т. П. Гарник. – Київ, 2013. – 113 с. : табл.
11. Пантелеєнко Л. В. Якість життя хворих з ішемічним інсультом за наявності фібриляції передсердь Л. В. Пантелеєнко, Л. І. Соколова // Зб. наук. праць співроб. НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2014. – Вип. 23, кн. 2. – С. 267-280.
12. Пулик О. Р. Поєднання загальної магнітотерапії та нейропротекторної терапії при реабілітації пацієнтів після перенесеного півкульового ішемічного інсульту / О. Р. Пулик, М. В. Гирявець // Україна. Здоров'я нації. – 2017. – № 2. – С. 85-89.
13. Руденко Р. Масаж : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Руденко. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 302 с. : табл.

